

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 434/2011-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. novembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť S. K., M., zastúpeného *advokátkou JUDr. I. R., K., pre* namietané porušenie jeho základného práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti a osobnej cti podľa čl. 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného života podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na rešpektovanie súkromného života podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1 Co 136/2009 z 8. apríla 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť S. K. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. júla 2010 doručená sťažnosť S. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho

základného práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti a osobnej cti podľa čl. 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy v spojení so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na rešpektovanie súkromného života podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Co 136/2009 z 8. apríla 2010 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že sťažovateľ bol personálnym rozkazom ministra vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „minister vnútra“) z 30. októbra 2001 prepustený zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru z dôvodov uvedených v § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. Proti personálnemu rozkazu podal rozklad, o ktorom minister vnútra rozhodol 15. januára 2002 tak, že rozhodnutie potvrdil a rozklad zamietol. Uznesením vyšetrovateľa z 5. októbra 2001 bolo proti sťažovateľovi začaté trestné stíhanie pre trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a trestný čin krádeže formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 k § 247 ods. 2 písm. a) a ods. 4 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že sťažovateľ sa mal spolu s inými obvinenými dohodnúť ako príslušník Policajného zboru na vlámaní do predajne potravín J. v obci K. Na Okresnom súde Michalovce (ďalej len „okresný súd“) bola na sťažovateľa podaná obžaloba. Rozsudkom okresného súdu z 26. januára 2004 bol sťažovateľ oslobodený spod obžaloby, rozsudok nadobudol právoplatnosť 10. februára 2004. Sťažovateľ následne požiadal o zrušenie personálneho rozkazu, ktorým bol prepustený zo služobného pomeru. Návrh sťažovateľa (posúdený ako návrh na obnovu konania) bol rozhodnutím z 25. marca 2004 zamietnutý pre neexistenciu skutočností odôvodňujúcich obnovu konania. Rozklad sťažovateľa bol zamietnutý rozhodnutím Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej aj „žalovaný“) zo 4. júna 2004. Dňa 23. júna 2004 podal sťažovateľ žalobu pre neplatnosť okamžitého zrušenia pracovného pomeru na okresnom súde, ktorý vec postúpil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý uznesením sp. zn. 3 Sž 123/05 z 18. novembra 2005 konanie zastavil.

3. Sťažovateľ podal 30. septembra 2008 na okresnom súde žalobu, ktorou sa domáhal ochrany osobnosti voči žalovanému, a to vo forme náhrady nemajetkovej ujmy za zásah do jeho práva na ochranu osobnosti spôsobený prepustením zo služobného pomeru, ako aj rozhodnutím, ktorým bol zamietnutý jeho návrh na zrušenie personálneho rozkazu (návrh na obnovu konania). Okresný súd rozsudkom sp. zn. 21 C 145/08 z 12. marca 2009 žalobu zamietol z dôvodu, že právo na ochranu osobnosti náhradou nemajetkovej ujmy bolo v čase podania návrhu premlčané a žalovaný sa premlčania dovolal. Na odvolanie sťažovateľa krajský súd rozsudkom napadnutým touto sťažnosťou rozhodol tak, že potvrdil rozsudok okresného súdu ako vecne správny.

4. Sťažovateľ v sťažnosti prejavil nesúhlas s rozsudkami okresného súdu a krajského súdu a uviedol:

„V právnej praxi orgánov aplikujúcich právo SR niet pochybností o tom, že osobnostné práva zakotvené v § 11 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka, nie sú majetkovými právami. Medzi takéto práva sa nezaraduje ani žiaden z prostriedkov ochrany pred porušovaním osobnostných práv a to právo domáhať sa, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do osobnosti fyzickej osoby, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby bolo dané primerané zadosťučinenie a to aj v peniazoch, ak bola v značnej miere v dôsledku zásahu znížená dôstojnosť fyzickej osoby, alebo jej vážnosť v spoločnosti. Súd prvého stupňa aj odvolací súd dospeli k záveru, že naposledy citovaný prostriedok ochrany osobnosti, napriek jeho systematickému zaradeniu do časti týkajúcej sa ochrany osobnosti, je v skutočnosti majetkovým právom. V dôsledku takéhoto posúdenia naňho vzťahol ustanovenie § 100 Občianskeho zákonníka a začiatok plynutia premlčacej doby ustanovenú v § 101 Občianskeho zákonníka.

Súdy oboch stupňov teda konali v rozpore s ústavným imperatívom zakotveným v článku 13 ods. 2 Ústavy SR, z ktorého výslovného znenia vyplýva obmedzenie základných práv len zákonom.

Ako už bolo vyššie uvedené, systematické zaradenie práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch medzi práva patriace k ochrane osobnosti, nedovoľuje vykladať toto právo tak, že by jeho uplatniteľnosť mohla byť obmedzená, uplynutím premlčacej doby, čo

je imanentným znakom všetkých majetkových práv, s výnimkou vlastníckeho. Pokiaľ by zákonodarca mal v úmysle obmedziť právo na ochranu osobnosti v tejto jeho zložke a obmedziť dobu jeho uplatniteľnosti uplynutím premlčacej doby, neexistuje jediný dôvod, prečo by zákonodarca úlohou obmedziť v uplatniteľnosť tejto zložky práv na ochranu osobnosti zaťažil súdy a neustanovil takéto obmedzenie v zákone výslovne, napriek tomu, že ho už citovaný článok 13 ods. 2 ústavy k tomu výslovne zaväzuje.

Citované ustanovenie ústavy je nepochybne potrebné vykladať tak, že pokiaľ obmedzenie základných práv nevyplýva priamo zo zákona, nemožno dôjsť interpretáciou práva k rozširujúcemu výkladu obmedzenia základných práv. Pokiaľ ústava zveruje právomoc stanoviť medze základných práv výslovne zákonodarcovi, nemôže si toto právo prisvojiť súdna moc. Súdna moc nemôže ignorovať absenciu výslovnej úpravy obmedzujúcej uplatniteľnosť niektorej zložky práva na ochranu osobnosti a vyhradzovať si právomoc rozhodnúť o takomto obmedzení, ktoré zákon výslovne neustanovuje, pretože by sa dostala do pozície zákonodarcu. Zákonodarca však rozhodol, že v tejto veci nezakotví žiadne výslovné obmedzenie uplatnenia osobnostných práv.

V tejto súvislosti je potrebné poukázať na to, na čo vo svojom rozsudku poukazuje aj samotný krajský súd, podľa ktorého zaradenie inštitútu náhrady nemajetkovej ujmy ako prostriedku ochrany osobnosti, vyvoláva dlhodobé právne diskusie a to z hľadiska jeho premlčateľnosti.

So zreteľom na už vyššie uvedené však práve zavedenie inštitútu náhrady nemajetkovej ujmy ako prostriedku ochrany osobnosti bez toho, aby zákonodarca zakotvil jeho premlčateľnosť, nedáva možnosť dôjsť k ústavne konformnému záveru, že toto právo sa premlčuje...

Je neakceptovateľným taký predpoklad, že by zákonodarca zavádzajúc do Občianskeho zákonníka inštitút náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, mal v úmysle nechať pri uplatňovaní tohto práva v súdnom konaní všeobecné súdy tápať v otázke obmedzenia tohto práva uplynutím času. Navyše, so zreteľom na špecifikum práva na ochranu osobností, je nezrozumiteľné, akým spôsobom by sa mal súd vysporiadať s otázkou začiatku plynutia a uplynutia premlčacej doby.“

5. V petite sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že jeho označené práva boli porušené rozsudkom krajského súdu, a žiada, aby ústavný súd tento rozsudok zrušil, vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie a zakázal mu v ďalšom konaní porušovať jeho označené práva. Požadoval priznať aj náhradu trov konania pred ústavným súdom.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 19 ods. 1 ústavy každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Cieľom predbežného prerokovania každého návrhu (vrátane sťažnosti namietajúcej porušenie základných práv a slobôd) je rozhodnúť o prijatí návrhu na ďalšie konanie alebo o jeho odmietnutí, a teda vylúčení z ďalšieho konania pred ústavným súdom zo zákonom ustanovených dôvodov. Pri predbežnom prerokovaní návrhu takto ústavný súd skúmal, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd zistil, že táto má predpísané náležitosti, je podaná v zákonnej lehote, oprávnenou osobou, nie je neprípustná a na jej prerokovanie má právomoc. Ďalej sa ústavný súd zaoberal otázkou, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

9. Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj doktrína možných zásahov do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vo veciach patriacich do ich právomoci. Predovšetkým ústavný súd pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol

náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým ako „pánom zákonov“ prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou, prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy).

10. V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu (a práva na spravodlivé súdne konanie) rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

11. Podstatné námietky sťažovateľa však opomínajú uvedenú judikatúru ústavného súdu a sťažnosť možno podľa jej skutočného obsahu (nesúhlas s právnymi závermi krajského súdu) vyhodnotiť v podstate ako ďalší opravný prostriedok. Sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy má však iný účel a význam (sleduje ochranu základných práv a slobôd, resp. ľudských práv a slobôd), a preto ústavný súd skúmal len to, či krajský súd nemohol svojím rozsudkom porušiť niektoré z označených práv sťažovateľa.

12. Sťažnostné námietky sa v tomto smere sústreďujú na tvrdený nesprávny právny záver krajského súdu, ktorý v zhode so záverom okresného súdu konštatoval premlčateľnosť nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch ako jedného z čiastkových nárokov v rámci ochrany osobnostných práv. Krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia rozsudku najskôr poukázal na dôvody rozsudku okresného súdu:

„Okresný súd mal za to, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch ako spôsob ochrany osobnosti je právom majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote. Na rozdiel od iných prostriedkov ochrany osobnosti (napríklad upustenie od konkrétnych neoprávnených zásahov, alebo odstránenie trvajúcich následkov neoprávneného zásahu), má zadosťučinenie vo forme náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch majetkový charakter. Jedná sa o peňažný nárok na ktorý sa vzťahuje zákonná úprava premlčania podľa § 100 a nasl. Občianskeho zákonníka a to bez ohľadu na to, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je prostriedkom zabezpečenia osobnostného práva na ochranu osobnosti, ktoré je vyňaté z režimu premlčania. Po ustálení tejto právnej otázky sa zaoberal aj tým, kedy začala plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba. Mal za to, že toto svoje právo žalobca mohol uplatniť po prvý raz najneskôr dňa 4.6.2004, kedy bolo vydané konečné rozhodnutie žalovaného o zamietnutí rozkladu žalobcu proti zamietnutiu jeho návrhu na obnovu konania vo veci jeho prepustenia zo služobného pomeru príslušníka policajného zboru. Pri tomto závere súd vychádzal z tvrdení samotného žalobcu, že práve rozhodnutiami Ministra vnútra resp. Ministerstva vnútra SR z 30.10.2001, 15.1.2002, 25.3.2004 a 4.6.2004 došlo k zásahu do jeho práva na ochranu osobnosti. Z uvedeného vyvodil, že najneskôr vydaním posledného z týchto rozhodnutí dňa 4.6.2004 si mohol žalobca po prvý krát uplatniť svoje právo na ochranu osobnosti niektorým zo zákonných spôsobov ochrany vrátane, náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Z toho uzavrel, že trojročná premlčacia doba uplynula najneskôr dňa 4.6.2007. Vzhľadom k tomu, že žalobca svoj nárok na súde uplatnil až dňa 1.10.2008 vyvodil záver o tom, že námietka premlčania vznesená žalovaným je dôvodná a nárok z tohto dôvodu zamietol.“

Následne krajský súd poukázal na dôvody odvolania sťažovateľa ako žalobcu proti rozsudku okresného súdu (ktoré boli obdobné ako dôvody sťažnosti) a na vlastné odôvodnenie rozsudku uviedol:

„Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 212ods. 1, 3 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a na základe toho dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Súd prvého stupňa sa správne vyporiadal s dôvodnosťou námietky premlčania uplatnenej žalovaným ako aj s priebehom uplynutia premlčacej lehoty a správne vo veci rozhodol, pokiaľ žalobu zamietol.

Odvolací súd sa stotožňuje v celom rozsahu s dôvodmi napadnutého rozsudku a preto sa v súlade s ust. § 219 ods. 2 O.s.p. obmedzuje na konštatovanie správnosti týchto dôvodov a na ich doplnenie považuje za potrebné uviesť.

Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch ako jeden z prostriedkov ochrany osobnosti bola do Občianskeho zákonníka zavedená jeho novelou č. 87/1990 Zb. účinnou od 29.3.1990. Dovedajšie znenie ustanovenia § 13 poznalo ako prostriedky ochrany osobnosti iba nárok na upustenie od neoprávnených zásahov a nárok na primerané zadosťučinenie a to formou morálnej satisfakcie. Takéto znenie ustanovenia § 13 nevyvolávalo žiadne spory v otázke, že ide o nemajetkové práva, ktoré sa nepremlčujú. Novo zaradený prostriedok ochrany formou peňažnej náhrady sa svojím charakterom približuje právnej úprave ktorá je v právnych poriadkoch iných krajín kvalifikovaná ako nemajetková škoda, teda ako jeden z druhov škody.

Zaradenie tohto nového inštitútu do ustanovenia § 13 Občianskeho zákonníka v rámci práva na ochranu osobnosti vyvoláva vo vzťahu k predchádzajúcim prostriedkom ochrany dlhodobo právne diskusie aj z hľadiska jeho zaradenia do práv majetkových, resp. nemajetkových a v náväznosti na to aj z hľadiska jeho premlčateľnosti.

Tieto otázky rieši právna prax Slovenskej republiky čiastočne odlišne, ako v Českej republike a to so záverom, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako jeden z relatívne samostatných prostriedkov ochrany osobnosti fyzickej osoby je právom majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje. Toto právo hoci je jedným z prostriedkov zabezpečenia ochrany osobných (osobnostných) práv, ktoré režimu premlčania nepodliehajú, sa svojou povahou zreteľne odlišuje od týchto osobnostných práv. Aj keď ide o satisfakciu v oblasti nemateriálnych osobnostných práv jeho vyjadrenie v peniazoch spôsobuje, že ide o osobné právo majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe (rozsudok Najvyššieho súdu SR 2Cdo 278/07 uverejnený v Zbierke súdnych rozhodnutí pod číslom 75/2008).

Odvolačí súd pridržiavajúc sa judikatúry súdov Slovenskej republiky sa s týmto právnym názorom stotožňuje. Za nedôvodné považuje odvolací súd odvolanie žalobcu aj v časti v ktorej tento namietal nesprávne posúdenie začiatku plynutia premlčacej lehoty. Rozhodujúcim momentom pre začiatok plynutia premlčacej lehoty je posúdenie, kedy sa právo mohlo uplatniť po prvý raz a týmto, momentom teda začína plynúť aj premlčacia doba. Pokiaľ žalobca za pôvodcu zásahu označil konkrétne rozhodnutia žalovaného resp. ministra vnútra SR je treba mať za to, že začiatkom plynutia premlčacej lehoty je moment vydania týchto rozhodnutí. Pre posúdenie premlčania nie je preto právne významná skutočnosť dokedy sa účinky, tohto zásahu prejavovali. S poukazom na tieto dôvody odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.“

13. Jadro právneho problému v právnej veci sťažovateľa takto spočívalo v právnom posúdení ne/premlčateľnosti žalovaného nároku vo všeobecnosti a následne in concreto jeho ne/premlčania. V intenciách mantinelov možných zásahov do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov posúdil ústavný súd len to, či rozsudok krajského súdu je ústavne udržateľný, t. j. či nevykazuje znaky svojvôle, arbitrárnosti, či je náležite odôvodnený a či výklad práva všeobecným súdom nie je taký, že popiera účel a zmysel príslušných zákonných noriem (m. m. I. ÚS 23/2010).

14. Z odôvodnenia sťažnosťou napadnutého rozsudku krajského súdu podľa názoru ústavného súdu jasne a zrozumiteľne vyplývajú dôvody, pre ktoré potvrdil rozsudok okresného súdu. V odôvodnení napadnutého rozsudku dal krajský súd sťažovateľovi podrobnú a ústavne akceptovateľnú odpoveď na to, (i) prečo právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch napriek jeho štrukturálnemu zaradeniu medzi prostriedky ochrany osobnostných práv patrí medzi majetkové práva, v dôsledku čoho v zmysle všeobecnej úpravy podlieha premlčaniu, a taktiež prečo (ii) v danej veci vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu a časovú niť (tvrdený zásah – plynutie času – premlčanie – podanie žaloby na súd) došlo k uplynutiu všeobecnej premlčacej doby, v dôsledku čoho bolo na mieste na základe žalovaným dôvodne vznesenej námietky premlčania žalobu zamietnuť. Výklad krajského súdu vychádzajúci aj z historických súvislostí a judikatúry najvyššieho súdu dôsledne reaguje aj na všetky relevantné odvolacie námietky. Právny

záver krajského súdu nevykazuje ani znaky arbitrárnosti či svojvôle, čo by bolo možné konštatovať len v prípade, ak by sa natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení zákona, že by tým zásadne poprel ich účel a význam (m. m. III. ÚS 264/05, I. ÚS 23/2010). Skutočnosť, že sa sťažovateľ s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť tento právny názor svojím vlastným (m. m. II. ÚS 134/09, I. ÚS 417/08).

15. V rozsudku krajského súdu teda ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil nič, čo by ho robilo ústavne neakceptovateľným, a teda vyžadujúcim korekciu zo strany ústavného súdu. Pokiaľ teda ide o namietaný zásah do základného práva na súdnu ochranu sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd uzatvára, že rozsudok krajského súdu je vnútorne logický, nie je prejavom aplikačnej a interpretačnej svojvôle konajúceho všeobecného súdu, rešpektuje zákonné požiadavky na odôvodnenie rozsudku (§ 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku), nie je arbitrárny a zrozumiteľným spôsobom dáva odpoveď na otázku, prečo krajský súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil. Inak povedané, v sťažnosti absentuje ústavno-právny rozmer. V súvislosti so sťažovateľovým prejavom nespokojnosti s namietaným rozsudkom krajského súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a bez znakov arbitrárnosti. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

16. Nad rámec potreby, avšak reagujúc na sťažnostné dôvody ústavný súd len stručne dodáva, že *in concreto* nemožno akceptovať názor sťažovateľa, že krajský súd vzťahol na seba právomoc zákonodarcu, keď napadnutým rozsudkom upravil medze základných práv a slobôd inak ako zákonom (čl. 13 ods. 2 ústavy). Krajský súd totiž napadnutým rozsudkom iba určoval obsah pojmu „majetkové práva“ na účely premlčania (§ 100 ods. 2 Občianskeho

zákonníka) a výkladem, ktorý ústavný súd považoval za akceptovateľný, pod tento pojem subsumoval aj právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch ako čiastkové právo dotknutej osoby pri zásahu do jej osobnostných práv (§ 13 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka).

17. K tvrdenému zásahu do práv sťažovateľa podľa čl. 19 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 8 ods. 1 dohovoru ústavný súd uvádza:

Primárnym porušovateľom označených práv nemohol byť z podstaty veci krajský súd (a ani okresný súd), keďže mal ústavnú (čl. 142 ods. 1 ústavy) a zákonnú (§ 7 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) právomoc rozhodnúť o tom, či k takému zásahu došlo, resp. mohlo dôjsť zo strany žalovaného (Ministerstva vnútra Slovenskej republiky) ako potenciálneho porušovateľa. Absentuje tu tak príčinná súvislosť medzi rozsudkom krajského súdu a tvrdeným zásahom do týchto práv sťažovateľa. V tomto smere však možno poukázať aj na relatívne stabilizovanú judikatúru ústavného súdu, v zmysle ktorej všeobecný súd v zásade nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a slobôd hmotného charakteru (kam patria aj označené práva), ak toto porušenie nevyplynie z toho, že súčasne porušil aj ústavno-procesné princípy postupu vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy (II. ÚS 78/05).

18. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti totiž možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom súdu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04,

IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07). Keďže došlo k odmietnutiu sťažnosti, ústavný súd sa nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľa (návrh na zrušenie rozsudku krajského súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie, náhrada trov konania), pretože tieto sú viazané na to, že ústavný súd sťažnosti vyhovie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. novembra 2011